

Paphiopedilum moquetteanum (J.J.Sm.) Fowlie

Synoniem

- *Paphiopedilum victória-régina* var. *moquettianum* Mark W. Wood (1976)
- *Cypripedium glaucophyllum* var. *moquettianum* J.J. Smith (1906)

Groep *Otopedilum* Sectie *Cochlopetalum*

Paphiopedilum victoria-regina var. *moquettianum* werd in 1906 gevonden op het eiland Java (Indonesië), groeiend op 300-500 m boven zeepeil, tegen de zuidflanken van het kustgebergte nabij Sukabumi op West-Java. Dr.J.J. Smith beschreef deze soort in 1906; dit artikel werd gepubliceerd in het blad *Teysmannia* XVII, pagina 28 te Bogor (Buitenzorg). Een geprepareerd exemplaar bevindt zich in het Rijksherbarium te Leiden. De vinder was een inlandse verzamelaar, die ze verkocht aan de heer Moquette; deze stond enkele exemplaren af aan de botanische tuin te Bogor. De meeste planten kwamen in handen van een orchideeënhandelaar die ze op zijn beurt weer doorverkocht. Mark. W. Wood bracht in mei 1976, via een uitgebreide publikatie in the *Orchid Review*, alle aan deze species verwante soorten onder één noemer: *Paph. victoria-regina*, met als variëteiten *glaucophyllum*, *primulinum*, enz.

Vindplaats

West-Java, groeiend tegen de zuidflanken van het kustgebergte, nabij de plaats Sukabumi. De vindplaats is een ruig terrein met kalksteen rotsen.

Het is een lithofytische groeier, die zich aan rotsen en begroeiingen hecht met lange sterke wortels, die zich in de aanwezige humus nestelen.

Ze zijn te vinden onder dichte bebossing, halfschaduw (50% van helder daglicht). Er is een constante luchtstroming, waardoor natuurlijke koeling plaatsvindt.

De nachttemperatuur is 18° C, overdag oplopend naar 30°C.

De luchtvochtigheid is relatief hoog: in de nacht 90%, overdag aflopend naar minimaal 70%.

Het is een plant voor de warme kas.

In de kamer of vitrine doet hij het goed, indien men er de nodige aandacht aan besteedt.

Beschrijving

Zachte, grijsgroene bladeren, 25 - 30 cm lang en 3 - 5 cm breed. Ze groeien in een diagonaal opgerichte stand (uitwaaiierend) vanuit de basis (wortelstok). Er ontwikkelen zich 5 bladeren, waarna de knopaanleg plaatsvindt.

In volgroeide staat nemen de bladeren een gebogen horizontale stand aan. De sterke middennerf is purper van kleur, in stipjes vanuit de basis tot halverwege het blad.

De stevige bloemstengel is roodbruin van kleur en behaard, en produceert vele knoppen. Bloeiduur kan tot 6 of meer maanden aanhouden; brengt de ene na de andere bloem voort, bloeiduur per bloem 10-14 dagen. Een goed groeiende plant kan meerdere nieuwe scheuten produceren, waardoor een bossige plant ontstaat.

De vlag (dorsale petaal) is eivormig, de grondkleur is botergeel, bezet met roodbruine stipjes, de achterzijde is lichtgroen gekleurd en behaard. De petalen zijn 5 cm lang, met tegenovergestelde draaiingen, de boven- en onderzijde zijn bezet met haartjes, kleur vaalwit en getekend met lijnvormige/langgerekte, roodbruine stippen (zie afbeelding). Het staminodium is hartvormig, verdikt aan de bovenkant, kleur roodbruin en met een ruw oppervlak.

Het stigma is geelgroen, en draagt aan weerszijden gele wasachtige stuifmeelklompjes. De schoen (lip) is diep rose van kleur, ontstaan door zeer fijne, aaneengesloten rode stipjes op een crème-kleurige ondergrond. De lobben zijn crèmekleurig en omsluiten het stigma, de binnenzijde van de schoen is bezet met roodbruine stipjes, en variabel van afmeting.

De ventrale sepaal is klein en puntig van vorm crème/groen van kleur, de achterzijde is lichtgroen en behaard. Deze sepaal gaat geheel schuil achter de schoen. De bloem wordt gedragen door het vruchtbeginsel, roodbruin van kleur en geribd, licht behaard, 4 cm lang en staat zijdelings op de bloemsteel, ingekapseld door een klein schutbladje.

Cultuur

Gezien de hiervoor beschreven groeiomstandigheden in de natuur betreft het hier een soort voor de warme kas, die van een zeer hoge luchtvochtigheid houdt, in de nacht 90%, overdag aflopend naar minimaal 70%.

Ook de temperatuur is sterk wisselend, overdag 30°C teruglopend in de nacht naar 17°C. Om dit enigszins na te bootsen, staan de soorten uit de groep Pap. victoria-regina aan de noordzijde van de kas, tegen het glas geplaatst, waardoor ze in de nacht een koele voet (potkluit) hebben. Een constante luchtbeweging overdag b. v. door middel van een ventilator is welkom. De groei is dan optimaal, evenals de bloei.

De lichtbehoefte is gering, halfschaduw (50% van helder daglicht).

Met watergeven moet u voorzichtig zijn, afhankelijk van de weersomstandigheden behandelen. Dit houdt in bij droog en warm weer dagelijks nevelen in de vroege uurtjes. Bij donker en vochtig weer geen water geven maar alleen dan wanneer de plant geheel opgedroogd is; dit laatste geldt ook voor de winterperiode. Een vuistregel is: vroeg in de morgen water geven, ook eens een drogere potkluit geven, 1 x per 14 dagen kan geen kwaad. Altijd uw planten in het oog houden en controleren op Botritis-aantastingen. Pas regelmatig 1 x per 6 weken preventieve behandeling met bestrijdingsmiddelen toe. Zoals voor alle orchideeëplanten geldt: ze vragen uw voortdurende aandacht. Geeft u die, dan tonen ze u hun dankbaarheid.

Kweekmethode in plastic potten: grondmengsel voor lithofytische soorten. Proefondervindelijk: 5 delen middel firt bark, 1 deel meranti-schaafsel, 1 deel zoutvrije sphagnum, 2 delen bimskies of mergelbrokjes Ø 1 cm, 1 deel vochthoudende steenwolvlokjes of piepschuimvlokjes (korrels).

Verpot nooit eerder dan wanneer de plant uit de pot dreigt te groeien, of niet optimaal wil groeien. De normale tijd om te verpotten is april of direct na de bloei.

Bemesting 1 x per 3 maanden, alleen in het groeiseizoen, april/sept. Orch. meststoffen 10-30-20, chemisch: 1 gram per liter water; of organische meststoffen, b. v. visemulsie, in de aangegeven dosering. Beide soorten meststoffen dienen over het blad verneveld te worden.

In de winterperiode GEEN meststoffen toedienen.